

Tlačová správa: Reštart celoslovenskej súťaže Najkrajšie knihy Slovenska

14. februára 2024

Najkrajšie knihy Slovenska (NKS) je celoslovenská súťaž s dlhoročnou tradíciou. Knižní vydavatelia túto súťaž pod gesciou BIBIANY, medzinárodného domu umenia pre deti, poznajú už niekoľko dekád. Vývoj na poli knižnej produkcie už dávnejšie naznačuje, že ísť s dobou znamená nielen možnosť sústreďovať sa na najnovšie trendy grafického dizajnu, ale aj schopnosť dôsledne spracúvať tieto trendy v duchu profesionálnych zásad a odborných skúseností.

Aj na základe podnetov a dopytu odbornej verejnosti prechádza preto 32. ročník NKS výrazným reštartom – okrem nového štatútu a nových partnerov má súťaž aj novú vizuálnu identitu. Jej autorkami sú študentky z Katedry vizuálnej komunikácie VŠVU v Bratislave – Karolína Ježíková, Ema Kern a Tereza Umlaufová – z Ateliéru Typolab pod pedagogickým vedením doc. Mgr. art. Pala Bálika. Spomedzi viacerých študentských prác si porota zložená z odborníkov v oblasti grafického dizajnu zvolila spomínaný návrh na základe komplexného a funkčného výtvarného konceptu. Autorky postavili identitu súťaže na výraznom prvku, ktorým je záložka do knihy. Navrhnutý prvok im umožnil pracovať s rôznymi variáciami výrezov, farieb a veľkostí. Tento rok vo farebných trendoch zvíťazili žltá, čierna a biela. Autorky hľadali pri výbere jednu nosnú, výraznú a predovšetkým sviežu farbu. Zvolili si žltú, ktorá patrí do základného farebného spektra. K nej následne doplnili a doladili ďalšie dve farby tak, aby vytvorili pútavý, ale kombinovateľný kolorit.

Hlavným usporiadateľom súťaže je BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, v spolupráci s Ministerstvom kultúry SR. Novými partnermi súťaže sa prvýkrát stali aj inštitúcie v pôsobnosti MK SR – Slovenské centrum dizajnu a Slovenské literárne centrum. Tie nominujú do poroty jedného člena a prispievajú k popularizácii súťaže, k prepájaniu s profesionálnym výtvarným prostredím a propagácii víťazných titulov doma i v zahraničí.

Novú porotu tvoria odborníci a odborníčky v oblasti grafického dizajnu a vizuálnej komunikácie v **pätčlennom medzinárodnom zložení** – dizajnér **Jan Čumlivski** z Českej republiky, typograf **Jakob Mayr** z Rakúska a za Slovensko sú to ilustrátorka **Lucia Žatkuliaková**, kurátorka **Gabriela Ondrišáková** a polygraf **Pavel Kordoš**. Posudzovať budú viac ako **190 originálnych knižných spracovaní**, ktoré boli do súťaže prihlásené do 31. januára 2024. Hodnotiť ich budú počas 19. a 20. februára v priestoroch BIBIANY.

Uplynulý 31. ročník súťaže bol posledný, v ktorom boli prihlásené knižné tituly hodnotené odbornou porotou v siedmich stanovených kategóriách. V aktuálnom 32. ročníku udelí porota ocenenie **NAJKRAJŠIE KNIHY SLOVENSKA** za rok 2023 tým knihám, ktoré budú komplexne spĺňať všetky odborné požiadavky. Vznikne tak jedna žánrovo pestrá kolekcia 10 víťazných knižných titulov. Porota má tiež právo rozhodnúť aj o udelení špeciálnych cien. Ide o **Cenu poroty** za výnimočný a inovatívny počin v knižnej produkcii v rámci profesie, žánrov alebo iného nápaditého riešenia, a to ktorejkoľvek z 20 nominovaných kníh.

„Úprava v hodnotení aj zloženie poroty sú odrazom snahy reagovať na výrazné zmeny v spoločnosti, na nemalý rozvoj elektronických technológií, na nové a variabilnejšie tlačiarenské možnosti v knižnom kontexte a grafickom dizajne,“ približuje Dominika Horváthová, odborná pracovníčka Centra detskej literatúry, čítania a SK IBBY v BIBIANE. *„Prostredníctvom súťaže hľadáme najkvalitnejšie podnety v oblastiach, ktoré sa vizualizáciou kníh zaoberajú,“* dopĺňa Zuzana Mitošinková, manažérka Úseku knižnej kultúry v BIBIANE.

Poslaním dlhoročnej súťaže Najkrajšie knihy Slovenska je podporovať zvyšovanie úrovne knižnej kultúry na Slovensku z hľadiska jej vizuálneho spracovania, mapovať knižnú tvorbu a propagovať najkvalitnejšie tituly doma i v zahraničí.

„V rokoch svojho vzniku súťaž pomáhala najmä hodnoteniu na polygrafickej úrovni, vzťah textu a ilustrácií bol tiež iný,“ dodáva Zuzana Liptáková, riaditeľka BIBIANY. *„Vďaka technológiám a vývoju knižného trhu si knihy vyžadujú iný prístup hodnotenia. Preformulovali sme preto výherné kategórie i kritériá súťaže. Nepochybujem, že o pár rokov bude súťaž potrebovať opäť nové pravidlá, aby bola atraktívna a relevantne mapovala nové trendy a aktuálnu tvorbu v oblasti knižnej kultúry.“*

Potrebu zmeny súťaže bližšiu k zahraničným štandardom v obdobných súťažiach a s dôrazom na súčasnú profesionálnu knižnú tvorbu vníma aj široká odborná verejnosť.

Medzinárodná odborná porota súťaže NKS:

- **Jan Čumlivski (Česká republika)** vyštudoval kulturológiu na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity a animáciu a typografiu na Vysokej škole umelecko-priemyslovej v Prahe. Absolvoval stáže v Budapešti, Berlíne, Petrohrade či v New Yorku. Venuje sa tvorbe písma, ilustrovaniu a tvorí autorské knihy. Pracuje ako grafický dizajnér a pedagóg na Vysokej škole umelecko-priemyslovej v Prahe.
- **Pavel Kordoš (Slovensko)** je absolventom Katedry polygrafie Fakulty technickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave. Od roku 1991 sa aktívne venuje predtlačovej príprave a spolupracuje na mnohých projektoch s grafickými štúdiami či vydavateľstvami. Prednáša o predtlačovej príprave, typografii, správe farieb a je lektorom kurzu Základy polygrafie na STU a spoluautorom publikácie Polygrafické minimum.
- **Jakob Mayr (Rakúsko)** je absolventom Univerzity aplikovaného umenia vo Viedni v odbore grafický dizajn a typografia. V súčasnosti pôsobí vo Viedni, príležitostne v Bolzane a ako lektor typografie a editoriál dizajnu na New Design University v St.

Pöalten v Rakúsku. Venuje sa typografii, knižnému a editoriál dizajnu a popri svojej ateliérovej praxi pôsobil ako pedagóg v rôznych inštitúciách.

- **Gabriela Ondrišáková (Slovensko)** vyštudovala dejiny výtvarného umenia na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Štúdium ukončila diplomovou prácou o grafickom dizajnérovi Karolovi Rosmánym a vo výskume slovenského komunikačného dizajnu pokračuje v Slovenskom centre dizajnu. Publikuje články, kurátoruje výstavy a spolupracuje na podujatiach venujúcich sa grafickému dizajnu.
- **Lucia Žatkuliaková (Slovensko)** vyštudovala ilustráciu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Počas štúdia absolvovala stáž vo Francúzsku aj v Dánsku. Venuje sa najmä knižnej ilustrácii (Majster a Margaréta, Vincent, Matematici, ja a ty, Aha! Ja už viem!). V roku 2023 bola jej tvorba súčasťou výstavy Bienále ilustrácií Bratislava a kniha Aha! Ja už viem! sa ocitla medzi finalistami Najkrajších kníh Slovenska 2022. Spolupracuje s mnohými vydavateľstvami či neziskovými sektormi.

Výsledky súťaže a kolekciu Najkrajšie knihy Slovenska 2023 predstavíme 23. apríla 2024, miesto slávnostného odovzdávania cien spresníme v najbližších týždňoch.